

Mootorsõidukimaksu seaduse kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Seaduse eesmärk ja sissejuhatus

Eelnõu eesmärk on Mootorsõidukimaksu seaduse kehtetuks tunnistamine alates 1. jaanuarist 2026. aastast.

Vaatamata sellele, et tarbijahinnad tõusevad Eestis jätkuvalt kiiresti ning meie majandus pole sisuliselt kasvama hakanud, soovib Vabariigi Valitsus jätkuvalt tõsta makse ja jõustada ka uusi makse. Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogus läbisurutud automaks jõustus selle aasta algusest ja on juba halvendanud Eesti inimeste majanduslikku kindlustatust ja meie ettevõtete konkurentsivõimet.

Automaksu läbisurumise näol oli tegemist ka suurejoonelise valijate petmisega, kuna ükski valitsuskoalitsiooni erakond ei lubanud enne valimisi sellise maksu kehtestamist. Reformierakond lubas enne valimisi oma programmis: „*Hoiame maksukoormuse nii madala kui võimalik ja ühiste kulude rahastamiseks hädavajalik. Maksusüsteem peab koormama kodanikke ja majandust võimalikult vähe ning motiveerima riiki oma tulusid targalt kasutama.*“ Eesti 200 kinnitas enne valimisi, et automaksu ei kehtestata. „*Me ei karista autoomanikke maksudega, vaid loome head toimivad lahendused.*“ Nüüd on aga uut poliitikat ja pikka plaani lubanud erakond hakanud oma sõnu süües inimesi ja ettevõtteid just automaksuga karistama.

Tänane valitsuskoalitsioon tegelikult eirab fakti, et Eestis on juba kehtestatud mootorisõiduki maks varasemalt. Selleks on – kütuseaktsiisi maks. Kütuseaktsiis on oma olemuselt kõige loogilisem maksustamisviis, sest mida rohkem sõidad, seda rohkem maksad. Valitsuskoalitsioon sisuliselt maksustab tänaseid ja tulevasi autoomanikke seega kahekordselt, mis ei ole majanduslikult põhjendatud ning on sotsiaalselt ebaõiglane.

Isamaa on olnud automaksu vastu ja leiab, et mootorsõidukimaksu seadus tuleb tunnistada kehtetuks. Eriti valusalt mõjub automaks lastega peredele ja maapiirkondade elanikele. Kahetsusväärset pole Vabariigi Valitsus pidanud isegi vajalikuks analüüsida automaksu mõjusid lastega peredele. Mingeid maksusoodustusi ega maksuerisusi mootorsõidukimaksu seadus lastega peredele ette ei näe. Lastega perede jaoks ei ole aga auto omamine, mitte luksus, vaid auto on tarbeesemeks, näiteks laste kooli ja huviringidesse viimiseks ja sealt koju toomiseks. Lasterikkad pered kasutavad enamate istekohtadega autosid, mis on suuremad ja mida maksustatakse ka kõrgemalt. Just maapiirkondades, kus ühistranspordi võrk on hõre või puudub sootuks, on auto sageli ainus võimalus laste kooli ja huviringidesse viimiseks. Väga paljud lastega pered on saanud šokeerivalt suuri automaksu arveid. Näiteks on teada juhus, kus kuuelapseline pere sai automaksu teate summas 875 eurot. Lasterikka pere toetus on kuuelapselise pere puhul 450 eurot kuus. Seega võtab Reformierakonna valitsus sellelt perelt ära peaaegu kahe kuu lasterikka pere toetuse.

Automaks põhjustab väga suuri probleeme ka puuetega inimestele. Näiteks on teada juhtum, kus ratastoolis lapse üksikvanem peab maksma automaksu eest 864 eurot kuus, kusjuures selle pere jaoks pole auto jällegi mitte luksusvahend, vaid antud auto on ümberehitatud ratastoolis inimese veoks ja ainuvõimalik viis lapse transportimiseks. Selline lastega perede ja puuetega isikute automaksuga maksustamine on äärmiselt rumal ja ebaõiglane. Ka

õiguskantsler Ülle Madise on juhtinud tähelepanu asjaolule, et lasterikastele peredele ja puuetega inimestele erandite tegemata jätmine võib olla vastuolus põhiseadusega.

Ka ettevõtete maksukoormuse kasvatamine automaksuga on vale otsus. Olukorras, kus majandus on olnud pikalt languses ja pole sisuliselt kasvama hakanud, peaks Vabariigi Valitsus rakendama meetmeid majanduse kasvule pööramiseks, mitte karistama ettevõtjaid uue maksuga. On ilmselge, et maksutõusudega ja uute maksude kehtestamisega ei ole võimalik Eesti majandust sisuliselt kasvule pöörata ja riigi rahandust korrastada, mida valitsuskoalitsioon vähemasti oma sõnades teha soovib. Valitsus peaks maksutõusude asemel suunama oma tähelepanu kulude kärpimisele, bürokraatia vähendamisele ja riigi efektiivsemaks muutmisele.

Samuti on mootorsõidukimaksu vastu sõna võtnud paljud kodaniku- ning ettevõtlusorganisatsioonid – Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Lasterikaste Perede Liit, Eesti Puuetega Inimeste Koda ja paljud teised, s.h Eesti Autoomanike Liit kogus mootorsõidukimaksu kehtestamise vastu üle 70 000 allkirja.

2. Eelnõu sisu

Käesoleva eelnõu paragrahviga 1 tunnistatakse kehtetuks Mootorsõidukimaksu seadus.

Käesoleva eelnõu paragrahviga 2 sätestatakse, et käesolev seadus jõustub 1. jaanuarist 2026. aastast.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Seaduse mõjud

Käesoleva seaduse mõjuks on automaksu kehtetuks tunnistamine ja seega ei halvendata automaksuga meie inimeste majanduslikku kindlustatust ning ettevõtete konkurentsivõimet.

5. Seaduse rakendamisega seotud eeldatavad kulud

Käesoleva seadusega tunnistatakse kehtetuks Mootorsõidukimaksu seadus ja seega ei hakka alates 2026. aastast riigieelarvesse mootorsõidukimaksu laekuma.

6. Seaduse kooskõla Euroopa Liidu õigusega

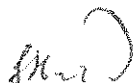
Käesolev eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

7. Rakendusaktid

Käesoleva seaduse rakendamiseks ei ole vaja kehtestada täiendavaid õigusakte.

8. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 1. jaanuaril 2026. aastal.

Helir-Valdor Seeder
Isamaa fraktsiooni esimees